

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdürlüğü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

15

MAYIS 1940
ÇARŞAMBA

Numara : 252 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Almanlar "Majinoyu yardık,, diyorlar

Fransa bu iddiayı tekzip ediyor
Orta Belçikada Almanların
püskürtülmesile neticelenen
bir tank muharebesi

Sedan mintakasındaki
meydan muharebesi
bütün korkunçluğu ile
devam ediyor
4 Alman ordusu
garba doğru
ilerliyor

Führerin umumî karargâhı, 15 (A. A.) — Ordu başkumandanlığı.

Genel resmi tebliği:
"Holanda,, millî ricatgâhı, falkiyeti aşikâr olan Alman kıtaatının,
karada ve havadaki taarruzuna karşı yapılan mücadelenin muvaffa-
kiyetle neticelenemeyeceğini nazarı itibara alarak teslimî silâh etmiş-
tir.

Belçikada, fırkalarımız ricat eden düşmanı çok yakından takib
ederek Dyle mevziine varmışlardır.
Namur ile Givet arasında geniş bir bölge üzerinde Meuse geçidi
zorlanmıştır.

Fransızların Meuse'nin garb sahilinde zırhlı arabalarla yapmağa
tesebbüs ettikleri mukabil taarruzlar püskürtülmüştür.

Harbi ve tahrib tayyarelerinden mürekkep Alman grupları muha-
rebeye iştirak ederek külliyetli miktarda zırhlı araba imha etmişler-
dir.

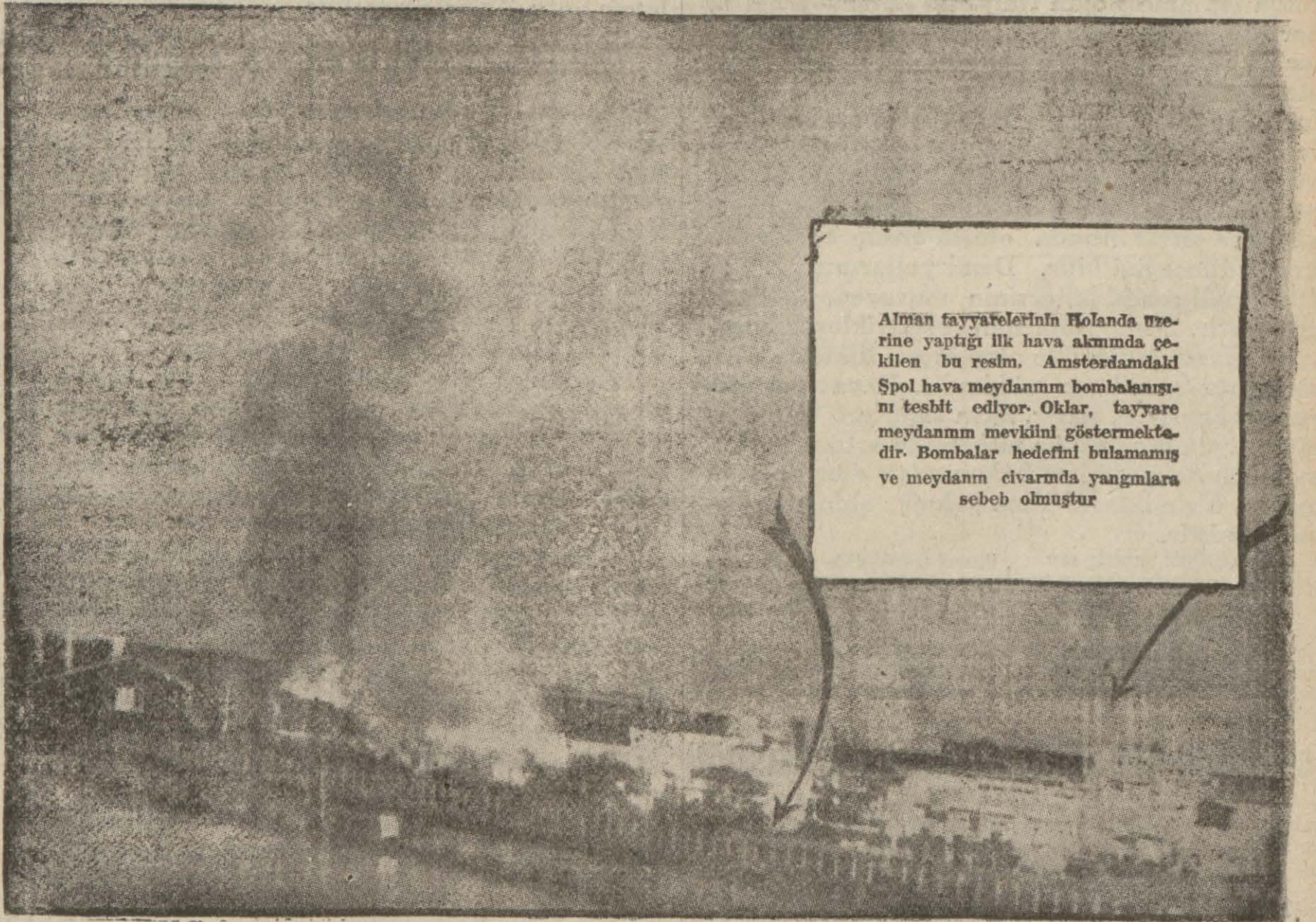
Hava ordusunun iştirakile Meuse nehri, Sedan bölgesinden geçi-
lerak, Fransızların Majino hattının şimali garbi imtidadı rahnelen-
miştir. Bu noktada da Fransız mukabil taarruzları akim kalmış ve
düşman ağır zayıfla uğramıştır.

(Devamı 2 nci sayfada)

İsviçrede şimalden
cenuba göç başladı
İsviçre yollarında otomobil nakliyatı
çok sıkı olarak kontrol ediliyor

Bern, 15 (A.A.) — Friburg - Brigsau ile Voralberg arasındaki
muntakada Alman ordusunda son günlerde müşahade edilen faaliye-
tin ehemmiyeti hakkında halk arasında yayılan havadisler üzerine,
dün bazı mahfillerde sinirlilik görülmüştür. Halbuki dün akşam sa-
lahiyetli mahfillerden edinilen intiba, bu mahfillerin, vaziyetin
iddiyetini bir dakika gözden uzak bulundurmamakla beraber, İsviç-
rede şurada burada müşahade edilen endişelerin tesiri altında kalma-
sıdır.

(Devamı 2 inci sayfada)

Alman tayyarelerinin Holanda üze-
rine yaptığı ilk hava akımında çe-
kilen bu resim, Amsterdamdaki
Spol hava meydanının bombalanışını
tesbit ediyor. Oklar, tayyare
meydanının mevkiini göstermekte-
dir. Bombalar hedefini bulamamış
ve meydanın civarında yangınlara
sebeb olmuştur

İtalyada seferberlik tecrübeleri yapıldı

Musolin'inin dostu olan bir
İngiliz Lordu Romada tokatlandı

(Vaziri 2 nci sayfada)

EN SON DAKİKA

Amerika harp bütçesini arttırıyor

Vaşington, 15 (Hususi) — Ruzvelt bugün yarın kongreye bir mesaj vererek ordu bütçesini 726 milyon, bahriye bütçesini 250 milyon dolar arttırmak istediğini bildirecektir. Bunlarla Amerika müdafaa tedbirlerini süratle hazırlayacaktır.

İngiltere, Fransa ve Belçika arasında mali anlaşma

Londra, 15 (Hususi) — İngiltere, Fransa ve Belçika müşterek zaferi için aralarında mali ve nakdi tesanüt yapılmasını istihdaf eden anlaşmayı imzalamışlardır.

Son harp vaziyeti

Londra, 15 (A.A.) — Zelânde'nin müttefikler elinde bulunduğu zannediliyor. Daha cennup, müttefikler, Brükseli muhafaza imkânını verecek mevziler işgal etmektedirler. Bu noktada geniş taarruzlar yapılıyor. Bazı yerlerde bu taarruzlar şiddetlidir. Fakat halen vaziyet o kadar karışıktır ki, hangi noktadaki taarruzun daha şiddetli olduğunu söylemeye imkân yoktur. Müttefik ordular, işgal ettikleri hat üzerinde, düşmanla temasa girmişlerdir.

İtalya seferberlik tecrübeleri yaptı

Roma, 15 (A.A.) — Âyan meclisinde maliye bütçesinin müzakeresi esnasında söz alan âyan encümeni reisi Beviene, arazi ve zengin insanlar bakımından tok olan harp plütokrasilerinin Akdenizin demir parmaklıklarını kırmak hususunda Duçe tarafından gösterilen azmin İtalyanın mali vaziyeti dolayısıyla hiç bir netice vermiyeceği vehmine kapılmış olduklarını söylemiştir. İtalyanın âyan meclisi bu hesapların yanlış olduğunu ve İtalyan malyesinin kati zafere sağlam bir yardımda bulunacağı hakkındaki kanaatini alenen izhar eder.

Bu sözleri âyan azası büyük bir heyecanla alkışlamıştır.

Roma, 15 (A.A.) — Münakalât nazırı, irat etmiş olduğu bir nutukta son zamanlarda bu nezaretin derpiş etmek ve halleylemek mecburiyetinde kalmış olduğu meselelerin, Duçenin etrafında toplanmış olan İtalyanın karşılaştığı ve her halde şerefli olacağı muhakkak olan hâdiseler ne olursa olsun, istikbalde bir sürpriz tevhit etmelerine imkân bırakılmıyacak şekilde hallolundugunu söylemiştir. Münakalât nezareti, seferberlik hakkında tecrübeler yapmıştır. Memleket, münakalâta müteallik servisler noktai nazarından mutmain olabilir. Duçe, her hangi ahval ve şerait altında olursa olsun emirlerine itaat edileceğini bilir. Demiryollarının 1940 - 1941 mali senesi bütçesinin muvazenesi temin edilmiştir. Demiryollarının elektrikleştirilmesi işine devam edilmekte olup inşa edilmekte olan malzemenin miktarı mühimdir. Hava postalarından bahseden nazır, hava seferleri münakalâtının yüzde yirmi üç nisbetinde artmış ve Romanın hava postaları bakımından dünyanın en mühim bir noktası haline gelmiş olduğunu beyan etmiştir.

MUSOLINININ DOSTU BİR

İNGİLİZ LORDU TOKATLANDI

Roma, 15 (A.A.) — Röyter:

İngiliz lordlarından Lord Hardwicke evvelki gece, Romada bir karede, masasına konan İngiliz aleyhtarı bir affı atırdıktan dolayı tokatlanmıştır. Lord Hardwicke,

ikamet tezkeresi de nizamına uygun olmadığından, bu hâdiseden sonra, iki saat bir polis karakolunda alıkonulmuştur.

Lord Hardwicke, Musolininin bir dostu ve uzun zaman İngiliz - İtalyan dostluğunun bir taraftarı idi.

İsviçrede şimalden cenuba göç başladı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ları için hiç bir sebep olmadığı ve müstakbel hâdiseleri soğukkanlılık ve itimatla nazarı dikkate aldıkları merkezindeydi.

İSVİÇRENİN BİTARAFLIĞI

Bern, 15 (A.A.) — İsviçrenin bitarafılığından şüphe etmek hâdisedini güden haberlerin tekzihi hakkında nesredilen bir resmi tebliğ, bu haberlerin yalan olduğunu, memleketin menfaatlerine muhalif bulunduğunu ve İsviçrenin ananevi bitaraflığını her türlü şeraitte idame edileceğini bildirmektedir.

ŞİMALDEN CENUBA GÖÇ

Bern, 15 (A.A.) — Dün gece İsviçre yollarında otomobil nakliyatı kontrolü, hususi bir sıkıyıkla icra edilmiştir. Polis ve ordu kontrol muamelesini aralarında taksim ederek yapmış ve otomobillerin plâka numaraları ve içinde bulunanların isimleri kaydolunmuştur. İsviçrenin bütün şehirlerinde de, bilhassa yabancıların hareketinin kontrolü için, aynı tarzda kontrol yapılmıştır.

Yollarda bilhassa şimalden cenuba doğru kalabalık nakliyat olmuştur. Birçok kimse, şimali İsviçredeki ikametlerini, kendiliklerinden kısaltmışlardır.

Bugünkü tayyare şehitleri ihtifali

Bugün Fatihte Tayyare şehitleri ihtifali büyük bir merasimle yapılmıştır. Selimiye kışlasında atılan toplarla merasime başlanılmış ve bir dakika sükkattan sonra genç bir hava subayı kahraman şehitimizin aziz hatıralarını anarak bugün de icab ederse gökleri rimizi aynı cesaret ve aynı kahramanlıkla müdafaa edeceğimizi söylemiştir.

Bundan sonra Türk Hava Kuru munden, şehir meclisinden ve yüksek okullardan birer kişi hitabede bulunmuşlardır. Nutuklar bittikten sonra müzikla maten havasını almış ve bir manga asker üç de havaya ateş etmiştir. Müteakiben bir geçit resmi yapılmıştır.

DEN SONRA GELEN Haberler

Almanlar (Majinoyu yardık) diyorlar

(Baş tarafı 1 nci sayfada)

Alman ordusu harekâtı, dün, düşman gerisindeki müdahalelere nakliyat yollarına, ıhraç istasyonlarına yapılan taarruzlarla en yüksek haddini bulmuştur. Düşmanın Alman hareketına mâni olmak üzere yaptığı teşebbüsler püskürtülmüş ve düşman havalardaki harekât serbestliğini bozmağa muvaffak olmaksızın büyük zayıflar vermiş, tir bir bölgede 70 den fazla Fransız ve İngiliz tayyaresi düşürülmüştür. Düşmanın 14 mayıstaki zayıfları 200 tayyaredir. Bunlardan 170 i hava muharebelerinde, 17 si hava dâfi topçusu tarafından düşürülmüştür. Bugün 15 tayyare, karada tahrib edilmiştir.

Alman tayyarelerinden 35 tane noksan. Holanda sahil açığında yapılan mücellih istihlaf, büyük muvaffakiyetler temin etmiştir.

Evvelce de tebliğ edildiği ve hileli id kruvazörle bir muhrib bombalarla batırılmış, diğer bir kruvazör, bir bomba ile ciddi surette hasara uğratılmış 23.000 tonluk bir tüccar vapura ve 4 nakliye gemisi tahrib edilmiştir.

Berlin, 15 (Radyo) — Alman başkumandanı lğından tebliğ edilmiştir:

"Namur istihkâmlarının iki kalesi bu sabah Alman motörlü kataları tarafından işgal edilmiştir.

Liyej kalesinin şark ve cenubundaki muharebelere gelince, o civarda bulunan Lantin ve Lusiyen istihkâmları daha 13 mayısta işgal edilmiştir. Gakremont - Gepinster kalesinin uzun menzilli topları Alman ağır bataryalarının müdahalesi üzerine ateşini kesmişlerdir.

Roterdam, Uhrehtle Labey şehirleri bu sabah işgal edilmiştir.

Majino hattının bir parçasını teşkil eden Sedan kalesinde dün akşamki çetin muharebelerden sonra, Majino hattı Alman kataları tarafından yarılmıştır. Muharebe çok şiddetli olmuş, Fransız motörlü katalarıyla çarpışan Alman cüzütamları sayısız Fransız tankını tahrip ve imha etmişlerdir. Yalnız bir mevkide 70 kadar düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Berlin radyosunun bugünkü öğle neşriyatında söylendiğine göre, Belçikadaki harp azamı olarak daha 2 gün sürecektir.

Majino hattı yarılmış değildir

Londra, 15 (Radyo, saat 18) — Lüksemburg tan Belçikada Namür civarına kadar bütün Fransız hududu boyunca şiddetli muharebeler bugün devam etmiştir. Bununla beraber, vaziyet hakkında henüz vazih maülmat alınmamış bulunuyor. Yalnız, gelen haberlere göre, Fransızların mukabil taarruzları daha kuvvetle icra edilmiş ve bilhassa Janblö havzasında Fransız kuvvetleri şiddetli taarruzlarda bulunmuşlardır.

Almanlar Möz nehrini geçmek için büyük bir gayret sarfetmektedirler. Sedan civarında nehri bir noktadan geçmeye muvaffak olmuşlar da geri püskürtülmüşlerdir. Bununla beraber, Almanların teşebbüsü tekerrür etmekte ve şiddetli muharebeler olmaktadır.

Bugün öğleden sonra, Fransız hükûmeti namına söz söyleyen salâhiyetli bir zatın verdiği malûmata göre, vaziyet pek fena değildir. Almanların, Majinoyu geçtikleri hakkındaki iddiaları da yalandır. Zira, Sedan civarındaki hat Majinonun bir kısmı değildir ve son zamanda yapılmış müstahkem mevkiilerdir. Düşman kuvveti bilhassa Sedan civarında asıl müdafaa hatlarına gelmemişlerdir.

Diğer taraftan, Paristen verilen malûmata göre, Fransız mukabil taarruzu fazla muvaffakiyetli olmamakla beraber, Paris mahafilinde vaziyet düşmanın lehine görülmemektedir. Harp bütün şiddetle devam etmektedir. Diğer bir Fransız salâhiyetli zatının verdiği malûmata göre, Fransa harp muntakasına lâzım olan bütün kuvvetleri göndermiştir.

HOLANDA DONANMASI

Londra, 15 (A.A.) — Londradaki salâhiyetli Holanda mahfellerinde söylendiğine göre, Holanda donanmasının kısmi küllisi, dün gece Holandadan ayrılmış ve şimdi Şimal denizinde, belki de İngiliz limanlarında bulunmaktadır.

Diğer taraftan, salâhiyetli Holanda kaynaklarından bildirildiğine göre, Holanda kıtaatından bazıları, cenubi Holandadan Belçikaya gitmişlerdir. Bunlar, Holanda askerî kuvvetlerine esas teşkil etmek üzere vakit kaybetmeden tensik edileceklerdir.

15 Alman tayyaresi düşürüldü

Londra, 15 (Radyo, saat 10) — İngiliz hava nezareti tarafından nesredilen tebliğde, tayyarelerimizin, Fransız kuvvetlerine müharir yardımlarda bulunduğu ve müştereken yapılan hareketlerde düşmana büyük zayıflar verildiği bildirilmektedir. Tebliğe nazaran, Sedan muntakasında kara ve hava kuvvetlerinin müşterek faaliyeti dün gündüz ve gece durmadan devam etmiş, harekât esnasında düşmandan en az 15 tayyare düşürülmüştür. F'lonmuz, aldıkları neticeye nispeten fazla kalabalık değillerdi ve ancak 34 tayyareden murekkep bulunuyorlardı.

Sedan muntakasındaki meydan muharebesi

SEDAN MINTAKASINDAKİ MEYDAN MUHAREBESİ

Paris, 15 (A.A.) — Havas ajansı, Brükselin şark muntakasındaki askerî harekât hakkında saat 13 te aşağıdaki malûmat vermektedir:

İngiliz ve Fransız kuvvetleri, Maastricht geçitlerinden çıkan Alman kuvvetlerine Fransız motörlü cüzütamları tarafından indirilen durdurucu, kuvvetli darbelerden istifade ederek bütün hat üstünde süratle mevziler hazırlamakta ve buralara sağlam surette yerleşmek tedbirler. Alman ileri kolları, bu hat üzerinde, Gembolus'da irtibat tesis etmişlerdir. Alman taarruzu püskürtülmüş ve düşman ciddi zayıflata uğratılmıştır.

Meuse üzerinde, Namur'dan Sedan'a kadar olan sahada iki günden beri çok şiddetli muharebeler cereyan etmektedir.

Dün Almanlar, nehrin müteaddid noktalarından geçmeğe teşebbüs etmişlerdir.

Alman tazyiki, meydan muharebesinin iki noktası üzerinde kendini göstermektedir. Bu iki noktadan biri Dinant'ın şimalidir ki Almanlar burada nehrin sol sahilinde yalnız bir iki yerde tutunmağa muvaffak olmuşlardır. Diğer nokta Sedan muntakasındır ve bu muntakada halen büyük bir meydan muharebesi devam etmektedir.

Dün Almanlar şiddetli bir taarruz neticesinde Meuse'nin sol sahilinde tutunmağa ve cenubda 6 kilometrelik derin bir girinti teşkiline muvaffak olmuşlardır. Öğleden sonra bu girintinin şark kısmı Fransızlar tarafından geri alınmıştır.

Bu Fransız mukabil taarruzu, müttefik tayyarelerinin kat'i müdahalesi ile takviye edilmiş ve Alman kuvvetleri üzerine binlerce ton bomba yağdırılmıştır.

Fransız ve İngiliz tayyareleri, bütün 8'den sonra ve bütün gece Sedan muntakasının her bir umumiyesi üzerinde bombardmanlara devam etmişler ve Almanlara muazzam zayıflar verdirmişlerdir.

4 ALMAN ORDUSU GARBE DOĞRU İLERLİYOR

Londra, 15 (A.A.) — Röyter ajansının muhabiri yazıyor:

Şimdi garbe doğru, 4 Alman ordusu ilerliyor. Üçü, Dinant'a, Sedan'a ve Namur'a varmıştır. Bu mevkiiler Meuse üzerindedir ve bizzat Meuse başlıbaşına muazzam bir manidardır.

Dördüncü ordu Maastrichtten Saint Frond'a doğru ilerlemektedir ve bu ordu yürüyüşü, diğerlerinin hepsinden daha kuvvetli görünmektedir. Fransızlar, külliye, tanklarla, bu muntakada mukabil taarruza geçişler ve düşmanın ileri hareketini bozarak durdurmağa muvaffak olmuşlardır.

Almanlar, bidayette, müttefikler Belçika kuvvetleriyle irtibata geçmeden evvel Belçika mukavemetini kırmağa teşebbüs etmişlerdi. Bu teşebbüs akim kaldı. Belçikadaki müttefik hatlarının müverri Sedan ve Longway olduğuna göre düşman ileri hareketinin başlıca hedefi bu muntaka olması muhtemeldir.

Resmî tebliğler düşmanın tanklarla ve tayyarelerle çok büyük bir gayret sarfettiğini göstermektedir. Fakat, düşmanın Sedanda ve Longwayda, Majino hattını gevirmeye yahut Fransızların İngilizlerle ve Belçikalılarla birlikte azamî gayret sarfettiklerine mâni olmak için hedeflerinden hangisini takip ettiği henüz malûm değildir. Fransızların Westemburg muntakasından püskürttükleri şiddetli taarruzun plânı da aynı hedefe müteveccih olması pek muhtemeldir.

ALMAN KUMANDANI, LIYEJDEKİ ALMAN GARNİZONUNU TEFTİŞ ETTİ

Berlin, 15 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Alman kumandanı, dün Liyej şehri Alman garnizonunu teftiş etmiştir.

Belçikalıların elinde bulunan birkaç kale, dün Liyej kalesini ve şehrin varuslarını bombardman etmiştir.

Liyejin cenup ve şarkındaki istihkâmlar etrafındaki mücadele hakkında D. N. B. nin iyi haber alan bir menbadan öğrendiğine göre, Mözün şark sahilinde kâin Lantin ve Lusyen kaleleri 13 mayısta elde edilmiştir. Tancremont - Pepinster kalesi, ağır topçu tarafından bombardman edildikten sonra, ateşi kesmiştir.

Namur istihkâmından iki kale de alınmıştır.

TANK MUHAREBESİ

Paris, 15 (A.A.) — 15 Mayıs sabah tarihli Fransız resmi tebliği:

Merkez Belçikada, dün akşama doğru, Gembolus muntakasından bir düşman tank hücumu olmuş. Mukabil hücumu geçtik ve düşmanı taredtik.

Mozelde, Namurdan Şirez ırmağına kadar, düşman gayretleri artmıştır. Muharebe devam ediyor.

Hava kuvvetlerimiz ve İngiliz hava kuvvetleri tam iş birliği halinde hareket ederek, büyük bir şiddetle müdahalede devam ediyorlar.

Cephenin geri kalan kısmında kayda değer bir şey yoktur.

Brüksel radyosu bombalandı mı?

Londra, 15 (Radyo) — Brüksel radyosu bu sabahki neşriyatını ansızın kesmiş ve bir daha faaliyeti göstermemiştir. Radyo istasyonunun bir tayyare hücumuna uğradığı zannedilmektedir. Diğer taraftan Brükselden bildirildiğine göre, Belçikadan altın stoku ve kıymetli evrak Fransaya nakledilmiştir.

Bulgaristan Artık Milletler Cemiyeti kontrolünde değil

Sofya, 15 (A.A.) — Bulgar ajansı bildiriyor:

Dün mebusan meclisinde Başvekil Filov, Bulgar hükûmetinin talebi üzerine, 31 mayıs tarihinden itibaren, Bulgar hükûmeti nezdindeki Milletler Cemiyeti komiserliği ve Bulgar millî bankası nezdindeki teknik müşavirlik vazifelerinin ilga edildiğini bildirmiştir.

Başvekilin bu beyanatı mebusan meclisinde alkışlarla karşılanmıştır.

Sofya, 15 (A.A.) — Elen enüstri heyetinin Bulgaristanı ziyareti, Elen - Bulgar dostluğu tezahürlerine vesile teşkil etmiştir.

Elen heyetinin reisi sabık nazır B. Rufos, gazetecilere yaptığı beyanatta iki memleket arasında halledilmemiş meseleleri halleylemek maksadıyla Bulgaristan ve Yunanistanın bir konferans topamalarını görmenin Elen milletinin en büyük arzusu olduğunu bildirmiştir.

Sovyet Rusya Baltıkta yeni üsler tesis ediyor

Paris, 15 (Hususi) — Tallinden gelen haberlere göre, Sovyet Rusya Baltıkta yeni ve ultra modern üsler tesis ederek bu muntakadaki vaziyetini takviye etmektedir.

Diğer taraftan Sovyetler İsveç ile de bir tesriki mesai anlaşması yapmak üzeredirler. Ancak bu anlaşma müteakibî yardım anlaşması şeklinde olmuştur.

KADAR GELEN Haberler

İsviçre hududunda Alman tahşidatı

BİR KAC SATIPLA HADİSELER Dahilce:

• İstanbul gibi büyük şehir ve kasabalarda harp halinde yangınlara sebep olabilecek ahaşap ve kesif mahallerde bir kısım evlerin istilak edilerek geniş yollar açılması ve böylece bu sık evli mahallerin adacıklara ayrılması düşünüldüğünü yazmıştık.

Alman haberlere göre, hükümet bu hususta bir kanun projesi hazırlamaktadır. Bu proje aynı zamanda ahaşap evlerin de tedricen azaltılmasını temin etmiş olacaktır.

• Afyonkarahisar'da birkaç gün denberi yağın yağmurlardan bu yıla seller husule gelmiş, mahallelerde 86 evi sular basmıştır. İki haç ve ev duvarı yıkılmıştır. Polis seferber bir halde çalışmaktadır. Nüfusça ziyat olmamıştır. Köylerde ve mülhakatta hayvan zayıflamış, Kışla, Balmahmut, Boyalı ve Okviran köylerinde mezar harap olmuştur. Bu köylere yardım heyetleri gönderilmiştir. Çorum vilayetine de şiddetli yağmurlar yağmış, bazı köprüler derelerin taşması neticesi yıkılmıştır.

• İktisat Vekâletince hazırlanan deniz mahsulleri kanun projesi Meclis verilmiştir. Bu lâyiha ile hükümet, bilhassa balıkçılık enstitisi kurulması ve lâyihada derpiş edilen işlerin yapılması için iki milyon lira kadar mütedavil sermaye istemektedir. Lâyiha haftada bir gün ordunun ve mekteplerin tatillerinde balık yemek mecburiyetini de koymaktadır.

• Ahvali hazıra dolayısıyla vergilere yapılacak zamlar hakkındaki kanun lâyihası bugün Millet Meclisi âzalarına dağıtılacak ve cumhurbaşkanlığı toplantısında görüşülecektir.

• Bu zam teklifleri, yeni bütçe ile alakadar olduğundan Meclisten süratle müzakeresinin istenmesi muhtemeldir.

• C. H. P. Büyük Millet Meclisi grupunun dünki ictimamda Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu son on beş günlük siyasi ahal ve hâdiselerden bizi uzaktan yakından alakadar edenler üzerinde izahat vermiştir.

• Şeker gıkketi, bu sene pancar istihalatını arttırmak için geniş terbiyat almıştır. Şehrimizde bulunan şeker müdürü Kâzım Teşvîk bu mesele hakkında bir muharririmize demiştir ki:

— Bu sene pancar zeriyahtı hususundaki hazırlıklar, geçen sene nazaran yüzde elli kadar fazladır.

• Şeker imali için ıcap eden kimyevi malzeme stokumuz birkaç senelik tahyaca kâfi olduğundan Avrupa'daki harp vaziyetinde rağmen sıkıntı çekmiyoruz; normal şekilde imalata devam edebileceğiz."

• Belçikanın yeni Ankara elçisi olan Ankara'da Cumburelaine itimatnamesini vermiştir.

• Bu yıl Kastamonunun her tarafında mezarlar hareketlidir. Yağmurlar muntazaman yağmaktadır. Çiğci fazla tohum ekmiştir. Geçen sene mahsullerinin piyasada fazla para etmesi müstahşilin neşesini arttırmış ve ona her şeye rağmen çok ekip biçmek için hız vermiştir. Ova muntakasında kendir ekimine ve yazlık diğer zeriyahtı zamlı emmiyet verilmektedir. Yeni yeni Vekâletinden müsaade alınmakta. Bir muntakada tuğyan ve dolu gibi ehemmiyetli hiç bir hâdise vukubulmamıştır.

• Belediye'nin, getirteceği yeni otobüsler için alâkadar İngiliz fabrikası yapılan müzakerelerde, ahvali hazıra dolayısıyla bilhassa otobüslerin miktarı ve teslim müddeti hususunda bazı müşkülât çıkarmıştır.

• Öğrendiğimize göre, nihayet bütün müşkülât halledilmiş ve sipariş verilen 35 otobüsün altı ay zarfında teslim edilmesi hususunda müvafakat kalmıştır.

• Diğer taraftan belediye, şehrin bütün hatlarındaki eski otobüsler yerine yeni otobüs siparişlerine devam için fabrikalara temaslara girişmiş bulunmaktadır.

Holanda, Almanyaya mukavemetten vazgeçti

Belçikada meydan muharebesi devam ediyor; 16 yaşındaki Belçikalılar da silâh altına çağırıldı

Zürh, 15 (A.A.) — İsviçre hududunda mühim miktarda Alman kıtaları tahşit edildiği bildirilmektedir.

ALMAN PLANI

Londra, 15 (A.A.) — Yorkshire Evening News, gazetesinin diplomasi muhabiri Almanların Majino hattının cenup münthebasından Fransaya girmek ve Bel fort'u elde etmek üzere müsaait bir anda İsviçre tarikiyle mühim miktarda askerî kuvvetler sevk etmek tasavvurunda bulundukları mütaleasını ileri sürmektedir.

Aynı muhabir, İsviçrelilerin mukavemeti hazır olduklarını, fakat Almanların şimalden vaki olabilecek istilâların cenuptan İtalyan kıtaatının istilâya kıyas etmesin bir işaret olacağına binaen va ziyetlerinin pek nazik olduğunu ilâve etmektedir.

Bu gazete, Musolininin bu harekâtı müttefiklerle harbe girmek için icra edebileceğini ümit etmekte olduğunu ve Musolinin Dalmasya sahillerini igalden sırf müttefiklerle harbe girmek için vaz geçmiş bulunduğunu ilâve etmektedir.

İSVİÇRE ÜZERİNDEN TAŞMA TEŞEBBÜSÜ MÜ?

Paris, 15 — Epok gazetesini Almanların İsviçre üzerinden bir taşma teşebbüsünde bulunmaları ihtimalinin Fransada gittikçe daha ziyade nazarı dikkate alındığını yazıyor.

16 YAŞINDA BELÇİKALILAR ASKERE ALINDI

Brüksel, 15 (A.A.) — Milli müdafaa nezareti 15 yaş sınıfa mensup, yaşıları 16 ile 35 arasında bulunan gençlerin silâh altına alınacağını bildirmiştir.

Muvakkaten askerî himmetten istisna edilenler de orduya alınacaklardır. Belga ajansı, vaziyetin salâh kesbetmeğe devam ettiğini ve müttefik şefaretlerin hükümet merkezini terketmeleri mevzu bahis olmadığını bildirmektedir.

İki haber alan malîyette beşyün erkânharbiye reisi general Michiels müttefiklerle "çok harp meclisinde Belçikayı temsil edecek" bir meclisin pek yakında toplanacağını zannedilmektedir.

HOLANDA TESLİ MOLDU

Londra, 15 — Hollanda Başkumandanlığı memleketin beyhude yere harap ve halkın telef olummasını temin maksadile mukavemetten vaz geçmiştir.

Hollanda Kraliçesinin verdiği salâhiyet üzerine bu kararı alan Hollanda Başkumandanlığı neşrettiği tebliğde Zelanda vilâyeti müstesna, her tarafta muhasamatı durdurulmasını ve harpten vaz geçilmesini orduya emretmiştir. Tebliğ şöyle devam ediyor:

"Teslim olmaksızın başka çare"miz yok. Çünkü hasımlar birbirini ne denk değil. Harbe devam ettiğimiz takdirde bütün memleket harap olacaktır. Buna mani olmak için harbe son veriyoruz."

Başkumandan Hollandanın her halde istiklâl ve hürriyetine kavuşacağı imanını tekrarlamış, Hollanda ile Almanyaya arasında "harp hali" nin devam edeceğini söylemiş, Hollanda vatandaşlarınına düşünme idaresi altında şereflerini muhafaza etmelerini tavsiye etmiştir.

Hollandalıların teslim kararını vermeden evvel Amsterdamdaki bütün petrol depolarını ateşe vermişlerdir.

Hollandanın altın ihtiyatlarını büyük bir kısmı beş vapurla Amerika'ya gönderilmiştir.

Londraya Hollanda mültecileri geliyor. Hollandadaki İngiliz se-

faret erkânı ile İngiliz tebaası da Londraya gelmişlerdir. Bunlardan Lord Chicester, dün akşam Rotterdam'ı terkettileri zaman şehrin büyük bir kısmının alevler içinde bulunduğunu söylemiş ve Alman paraşütçülerinin şehir ci varına immeğe devam ettiklerini ilâve etmiştir.

HOLLANDAYI ARKADAN VURDULAR

Paris, 15 (A.A.) — Pazartesi akşamı Lahayden Hollandada mukim diğer Fransızlarla birlikte bir Fransız muhribiyle hareket eden Havas ajansının muhabiri demiştir ki:

— Şehrin sokaklarından muhafaza altında geçmeğe mecbur olduk. Çünkü Nazi çeteleri karga gâlik çıkarıyorlardı. Bize refakat edecek olan müfrezeyi hariciye nezaretinde beklerken nezaretler mahallesinde top sesleri işitiliyordu. Çeteler birçok evlerin damından ateş ediyorlardı. Muhasamatın başlangıcında bütün kuvvetlerini cepheye göndermiş olan Hollanda kumandanlığı Rotterdam'ı müdafaa için ve çete muharebelerinin Lahay ve Amsterdam'a sirayetine mani olmak için bu kuvvetlerden bir kısmını geri çağırarak mecburiyetinde kalmıştı. Rotterdam, Alman Nazilere teslim oldu. Bunlar şehrin muhtelif noktalarında hareket geçmek için işaret beklediklerinden Waalshaven deniz tayyare üssünü kolayca ellerine geçirdiler. Aynı hâdise, Moordrybe de cereyan etmiştir. Bu muntakada bulunan Almanların ansızın Hollanda muhafızlarına hücum ederek bunları öldürdükten veya silâhlarını aldıktan sonra Fransız İngiliz ve Hollanda kitalarının iltisakı için elzem olan mevzileri ellerine geçirmişlerdir.

HOLLANDANIN HALİ DERS OLMALIDIR

Londra, 15 (A.A.) — Hollanda ricâlı bir zat, Havas ajansı muhabiri ne şu beyanatta bulunmuştur: — Bizim halimiz, Almanyanın komutaları olan bütün bitarık memleketler için bir misal olmalıdır. Almanyayı tahrik etmemek için bize yardım arzusunda bulunan müttefikler erkânharbiyeleri ile temasta bulunmaktan çekindik. Bundan sekiz gün evvel müttefiklere seferberlik planımızla tayyare meydanlarımız hakkındaki malûmatı vermekten imtina ettik. Bütün bunlar Almanyamız bizden güphelenmesine mani olmadı. Esasen, Almanyamız memleketimizde bütün esrarımızı öğrenen birçok casusları vardı."

SAAT: 13.40

Yugoslav - Sovyet siyasi anlaşması

Belgrad, 15 (A.A.) — Ayan reisi Korochetz'in naşirlefkârı olan Liubliana'da münthebir "Slovenetz, gazetesini Yugoslavya - Sovyet ticaret itilâfnamesinin imzasını mütakaip bilhassa şöyle yazmaktadır.

"Sureti umumiyede iyi haber alan mahfellerde beyan edildiğine göre Yugoslav ticaret heyetinin Moskovadan avdetinden sonra Moskova'ya yeni bir Yugoslav heyeti gönderilecektir. Bu heyete yalnız İktisat eksperleri değil, siyaset adamları da iltihak edecekler."

Müttefikler Norveç'e yeniden asker ihraç ettiler

Londra, 15 (A.A.) — "Harbiye nezareti bildiriyor, Müttefik kıtaları, Narvikin şimalinde kâin Bjerkvikke muvaffakiyetli bir ihraç hareketi yapmışlardır.

Bjerkvik, Gratanken, muntakasındaki Alman mevzilerinin gerisindedir. Burada müttefik müfrezeleri muvaffakiyetle neticelenen bir taarruzda bulunmuşlardır.

Hemmede karaya çıkarılan düşman müfrezesi bir İngiliz harp gemisi tarafından bombardıman edilmiştir. Düşman zayıya uğramıştır.

İtalyanlar Berlin elçisi

Roma, 15 (A.A.) — İtalyan yeni Berlin sefiri, Alfierinin dün akşam memuriyeti başına gitmek üzere yola çıkması, hususî bir mahiyet İktisap etmiştir. Alfieri, İstasyonda birçok nevât taraftan uğurlanmıştır. Bunlar meyanında kont Ciano ile diğer hükümet erkânı, Ayan meclisi ikinci reisi, Roma vali ve belediye reisi ve Alman sefiri fon Makonnen bulunmaktaydı.

Almanya, Rusya Balkanları aralarında paylaşmış

Almanya, Balkanları gafil avlamak istiyor

İngiliz ve Amerikan tebaası İtalyayı terk ediyor

Paris, 15 — İtalyanın vaziyeti gittikçe dikkate gayan bir şekilde girmektedir. Amerika hariciye nazırı Amerikan tebaasının İtalyayı terketmesini bildirmiştir. Halbuki nazır bundan on gün kadar evvel Amerika tebaasının İtalyayı terketmeleri için bir sebep mevcut olmadığını söylemişti. Diğer taraftan Romadaki İngiliz sefiri de İngiliz tebaasını İtalyayı terketmeye davet etmiştir. Bu vaziyetler İtalyanın harbe girmesinin artık bir gün meselesi olduğuna ihtimal vermektedir.

ŞAŞIYMA PLANLARI

Brennerde hazırlanan plana göre, Almanyaya tarafından taarruza uğrayacak memleketlerin nazarını başka taraflara çevirmek esastır. Balkanların vaziyetini tehlikeli göstererek Belçika ve Holandayı gafil avlayan Almanyaya şimdi de bütün nazarları garp cephesine çekerek Balkanları gafil avlamağa çalışmaktadır. Macaristan hududunda yapılan Alman tahşidatı buna bir delildir.

HEYECANLI RİVAYETLER

Diğer taraftan Balkanlara doğru Alman ileri hareketini kolaylaştırmak üzere Almanyaya ile Rusya arasında yeni müzakereler cereyan ettiği ve Almanyanın Besarabyayı Rusyaya vadedtiği haber verilmektedir. Bir kaç gün evvel Moskovadaki Alman sefirinin Sovyet hariciye nazırı Molotofa iki saat bu hususta görüşlüğü bildirilmektedir. Gene bir habere göre, Hitler Lehistan'da olduğu gibi Balkanlarda da bazı arazinin Rusya ile Almanyaya arasında taksimini arzu etmektedir.

BALKANLARDA TEDBİRLER

Londra, 15 — Hâdiselerin son aldığı şekli üzerine Balkanlarda ve Mısırda tedbirler alınmasına devam edilmektedir. Macaristan hudutlarında yapılan tahşidat ve İtalyadaki son vaziyet karşısında Yugoslavya bütün hudutlarında sıkı tedbirler almıştır. 700 bin kişilik Yugoslav ordusu hazır olarak beklemektedir. Adriyatik limanlarındaki Yugoslav vapurları verilen bir emirle hareketlerini tehir etmişlerdir.

Büyük askerî makamlar umumî harpte büyük yararlılıkları görülen mehur Tegnîk kitalarını yeniden teğkil etmektedirler.

No. 109

Yazan: Orhan Rahmî Gökçe

— Bu kadını görmeye hiç tahammülüm yok. Beni sevdiğini bizzat inkâr etse bile, ben gene inanmayacağım. Fakat bunun sonu nereye varacak?

Diye mırıldandı. Sonra gözlerini yumdu ve uyumaya çalıştı. Yarım saat sonra derin bir uykuya dalmıştı.

Gözlerini açtığı vakit anladığı vakit epeyce geçmişti. Kapı vuruluyordu. Bu, Yunanlı uşağının işaretiydi.

— Geliyorlarmış.

Dedi ve çarçabuk giyindi. Uşağın güllüyordu.

— Efendimiz epeyce uyudular. Kahvaltınızı uzun uzadıya beklettik. Baktım ki öğle vakti yaklaştı. Size ona göre yemek hazırladım. Prens de erkenden çıkmış olacaktı.

— Evet, işleri vardı.

Doğan derhal yemeğe oturdu ve karnını iyice doyurdu. İki bardak da şarap yuvardı. Mevsim artık sonbahardı. Evden çıkıyordu ki, kögeden birinin süratle geldiğini gördü ve durdu. Bu gelen, İrini'nin uşağı idi. Doğanı hürmetle selâmladı. Bir mektup uzatı. Satırlara süratle göz gezdirdi:

İrini şöyle diyordu: "Sevgili Doğan!

"Müzakerelere girişmediğin çok iyi oldu. Çünkü bu adamın her halde bir fikri mahsusu var. Belki de yeni bir uzak örmek istiyordu. Kendisine, bu aşkâmi planını gayet açık olarak söyledim. Venedik Dukasının palavra ve tehdide katıyen metelik vermiyeceğini söyledim. Belki de, benim karşında bulunduğu için böyle balâpervazane şekilde konuşmuştur. Belki değil, bu muhakkak. Çünkü benim ziyaretim, ona eskiki limitlerini tazetlemek için kâfi geldi. Hatta, bir aralık, seninle olan dostluğumun kendisini çidrttığını söyleyecek kadar ileri gitti.

Sana hakikati söylüyeyim mi Doğan!

Eğer kendisiyle olan dostluğumun, sana bir faydası olmayacağı nı bilseydim, o dakikada bu mas'kara Duka bozuntusunun yüzüne tükürmekte tereddüt bile göstermezdim.

Fakat düşündüm ki, belki bir gün bu dostluğun muhtak kâla biliz.

Bu mülkâmeden sonra kendisine, Mehlikayı görmek istediğini söyledim. Çok düşündü ve sonra muvafakat etmedi. Fakat benim darıldığımı görünce kendisinin huzurunda konuşabileceğimi zi söyledi ve ben de kabule mecbur kaldım.

Mehlika çok mustarip.. Beni düşünce boynuma sarıldı. Duka, tuhaf bir vaziyet karşısında kaldı. Çünkü kocasını seven ve hakikati gizlemek için sebep görmeyen bir kadın karşısındaydı.

Mehlikanın ilk suali şu oldu:

— Kocam nerede? Kocam nasıld.

Kendisini teskin ettim. Birden bire Dukaya döndü:

— Bu yaptığınız cinayet ne vakte kadar devam edecektir.

Diye bağırdı. Duka sapsarı kesilmişti. Mehlikayı zorla susturdum. Mehlika; kulağıma:

— Fakat dedi bilir misin ki, hâmileyim. Sevdiğim ve kocam olan erkeğin varlığını şimdi karımda hissediyorum.

Doğan bu satırları okuyunca büyük bir heyecanla geriye döndü, eve girdi. Kiplarını olmuştu. Sevinci, kalbini dolduracak kadar kuvvetliydi.

Satırları tekrar okudu. Evet, yanlış görmüyordu. Çünkü mektup şöyle devam ediyordu:

"İntihar etmeğe göze alabilir dim Fakat karımdaki bir yavru'nun hayatına karşı bunu yapmam biffassa anne olabileceğimi anladığından sonra daha çok ve mutlaka yaşamağı kararlaştırdım. Kocama ihtiyacım ise, bugün artık her zamankinden daha fazladır.

İşte Doğan, Mehlikanın bana fışıldırarak söyledikleri.

Ben de kendisinin kulağına:

— Doğanla ben, seni herhalde kurtaracağız. Merak etme yavrum..

Dedim. Mehlika, orada daha fazla durmadı. Duka, bizim gizlice konuşmaktığımızı mani olmak üzere bir hareket yapacaktı, fakat imkân bulamadı. Mehlika güttikten sonra Duka ile bir müddet daha konuştu. Kendisine, aklı selim tavsiye ettim. Nasıl olsa unutulmuş gitmiş ve halk arasında silinmiş bir maceranın yeniden tazelenmesinin doğru olmayacağını söyledim:

— Unutma ki, Mehlikanın kocası, senden çok kuvvetlidir.

Dedim. Tekrar görüşmek üzere ayırdık. Ben mümkün olduğu kadar kibar ve mütefit davranıyordum. Bilmem bu fedakârlıklarımı neyle ödeyeceksin? Hayır, şaka söylüyorum.. Senin saadetini bir parçacık olsun hizmet ettiğimi görürce, bilmezsin ben de ne kadar seviniorum? Tıpkı çukça bir his beni ihata ediyor.

(Devamı var)

Matbuat balosu

Matbuat balosunun bu yıl Takvim bahçesinde yeni yapılan Belediye gazinosunda verilmesi kararlaştırılmıştır. Gazinonun işletilmesi bir Roman-yalı gruba ihale edildiği ve gazino ile bahçedeki tertibatı ıkmal için devam eden işler henüz bitmediği için tertip heyeti balonun hazırlama buralmasını tercih etmiştir.

Matbuat balosu bu suretle bir bahar gecesinde bütün zevk ve eğlencesini de toplamış olacaktır.

Seçme fıkralar

Dünyanın hali?..

Eski padişahlardan birisi çarşıda bir hamal görmüş, maliyetine aldırması, bir müddet sonra sadrazam yapmış. Bir gün yeni sadrazam çarşıda dolaşırken bir cenaze götdüklerini görmüş, adamlarına:

— Çabuk şu cenazeyi durdurun!

Adamları seğirterek cenazeyi durdurmuşlar. Sadrazam sandukanın kapığını açmış, mevtanın kulağına bir şeyler fısıldamış:

— Cenazeye ne söyledin?

— Bazı hususî şeyler!

— Nedir o? Bana da söyle, ıra de ediyorum, deyince:

— Dünyada ne var ne yok diye sorarlara demiş Çmaraltı hamalı Deli Mehmet sadrazam oldu; anılayın bak dünyanın halini.. dedim.

Açık göz hizmetçi

Bay Mehmet gayet titiz ve meraklı bir adamdır, hizmetçi kahve getirdiği zaman kahvenin fin-

can tabağına bir damla dökülmesine tahammül edemezdi.

Tuttuğu hizmetçilere daima bunu tenbih ederdi, fakat insan hali bu, bir gün eli titriyeceği tutar, yahut bir yeri kaşır... Bay Mehmet bu hususta mazeret kabul etmezdi. Bu yüzden birçok hizmetçilere yol vermişti. Nihayet köşke Hasan isiminde bir hizmetçi geldi.

Hasan üç aydanberi hizmette bulunduğın halde - şeytan kulağına kurşun - daha bir kere kahveyi fincan tabağına damlatmamıştı. Bu hale son derece memnun olan Bay Mehmet hizmetçiyeye sordu:

— Hasan, buraya bu kadar usak geldi, içlerinden hiçbir kahveyi dökmeden getiremezdi. Sen bu işin kolayını nasıl buldun?

Hasan sırttı:

— Merdivenden çıkarken kahveyi ağzıma alıyorum, kapının önüne gelince tekrar fincana boşaltıyorum. Bundan kolay ne var bayım!..

Kadını, hayatta Basamak yapan adam

Eski İngiliz Başvekili Zamanının bir Donjuanı idi!

— Dünkü nüshadan devam —

Bir keresinde de karısı kendisine her zamankinden fazla alaka gösterince:

— Sevgili... demisti, sen bana bir zevceden ziyade bir metres gibisin....

Disraeli bu sözleri karısına söylediği zaman kadın tam 77 yaşında bulunmaktaydı.

Disraeli bir ara Madam Villiams isminde gayet şişman fakat hoş sohbet bir kadımla da ahbaplık etti. Disraeli, Madam Villiams ile tanışmadan evvel ona uzun müddet aşıkane mektuplar yazdı. Sonra bu mektupları gündeliğe bindirdi. Üstelik birbirlerine çiçek de gönderdiler.

Disraeli yaşlandıkça, "cinsi lâtiften", olan ahbabları birer birer öbür dünyaya göçmeğe başladılar. Kız kardeşini, Madam Anson'u, Leydi London, Derry ve Leydi Blessingtonu birer birer kaybetti. Şişman Madam Villiams da Disraeli ile karısına 30 bin İngiliz lirası vasiyet ederek öldü.

Disraeli karısından ebediyen ayrıldığı zaman en büyük acı ve darbeyi yedi. Yetmiş yaşına merdiven dayamış bulunuyordu. Hayatta yapayalnız kalmıştı. Bunun üzerine engin kederini çalışmakla unutmaya uğraştı.

Yetmiş yaşında olmasına rağmen yine kadınların gözdesi idi. Fakat artık eskisi gibi onların arkasından koşmıyordu, lâkin işine her şeyden fazla ehemmiyet veriyordu. Artık en büyük emeline kavuşmuştu. Ve İngiltere hükümetinin başvekili olarak kraliçe Viktorya ile sık sık görüşmekte idi. Kraliçe önceleri başvekilinden hoşlanmamıştı. Fakat sonraları onu daha yakından tanıyınca, diğer hemcinsleri gibi Disraelinin sührine, füsünuna kapılmış ve aralarındaki dostluk hakiki ve derin bir sevgiye münkal olmuştu.

Bir İngiliz muharririnin dediği gibi, kraliçe Viktorya, Disraelinin sevgisine güneşte açılan bir çiçek gibi kendisini arzetmişti. Onun için yapmıyacağı hiçbir şey, hiçbir fedakârlık yoktu....

Kraliçe Viktorya, Disraelinin çiçeğe karşı olan itilâsını bildiği için ona bizzat kendi eliyle topladığı menekşeler ve tavşan kulağı çiçekleri gönderirdi.

Disraeli, kraliçenin nedimelerinden birine yazdığı bir mektupta:

— Kraliçeyi seviyorum... İhtimal ki bu dünyada yegâne sevdiğim kadın odur., demisti.

Disraeli aynı zamanda artık ihtiyaç bir dul, bir büyük ana olan Leydi Çesterfild ile kız kardeşi eli beş yaşlarında kontes Bradford ile dostluğunu yenilemiş ve her ikisine birden âşık olmuştu.

Muntazaman ziyaretlerine gitmiş, mektuplar yazmış, bilfiil Leydi Çesterfild'e evlenme teklifinde bulunmuştu. Kadın, Disraelinin daha ziyade kız kardeşi kontes Bradfordu sevdiğine kani olarak bu teklifi reddetmişti.

Disraeli bu kadınlarla gönlünü eğlendirip dururken ne gariptir, ölen karısını asla unutmamış değil. Başkalarına gönderdiği âşk mektuplarını yine matem işaretli kara çerçevesi kâğıtlara yazıyordu. Kadın dostlarını tasnife tâbi tutar ve her yeni ahbabına ârî şeklinde bir broş hediye ederdi. Hatta kraliçe Viktoryanın müsaadesile, kızı prenses Beatrice'e de bir ârî ıgneşi takdim etmişti.

Yapılan son intihapta fırkası mağlûp olunca kraliçe pek üzül-

dü. Ona, piringten bir haykelini hediye etti. Başvekil ile kraliçe birbirlerini sık sık görmek ve mektuplaşmak vaadile ayrıldılar. Viktorya, eski başvekiline daima çiçekler yollardı. Hastalandığı zamanlarda da evinde ziyaretine gitti.

Yahudi muharrir ve şair Disraeli, İngiltere hükümetine karşı bulunduğu hizmetlerden dolayı Lordlar kamerasına aza seçilmiş ve kendisine Lord Beaconsfield (Bikonsfild) ünvanı verilmişti.

Kraliçe Viktorya ona yazdığı mektuptan birinde:

— Ben ekseriya daha doğrusu daima sizi düşünmekteyim.. demisti.

Disraelinin son hastalığında kraliçe daha fazla itina göstermişti. Her gün kraliyet bahçesinden derlenen çiçeklerden yollamış ve telgrafla sıhhatini sormuştu.

Öldüğü zaman da, kraliçe Viktorya İngilterenin bu parlak ve 1815 Berlin konferansında çevirdiği meşhur manevra ile meziyetini bir kat daha arttırmış olan başvekilinin cenazesine iki çelenk göndermişti. Bu çelenklerden birisi tavşankulağı çiçeklerinin den yapılmıştı ve üzerinde de "sevdiği çiçekler", yazılı idi. Öteki çelenkte de:

— Hakiki sevgi, dostluk ve hürmet nişanesi.. cümlesi kraliçe Viktoryanın kendi el yazısı ile kaydedilmişti.

Hikâye

Mehmet Kara topu topu biricik elbisini giydi. Aynanın önüne geçti. Hayatını memnun bir bakışla tetkik etti.

Ayna ona sık fakat sade giyinmiş bir insan, cazip fakat kurum rengine yakın bir yüz gösterdi.

Dudaklarının köşelerine inen hatlar bu yüze soğuk bir zalimin şeklini vermişti. Fiyakalı bir tavırla boyunbağının düğümünü düzeltti. Kendisini yukarıdan aşağı bir daha süzdü:

— Fevkalâde! diye mırıldandı. Mükemmel boyunbağı da elbiseye uydu. Mükemmel ama bakalım muvaffak olacak mıyım? Körolası şans bugün de suratını asacak mı? Dinim hakkı için bu sefer kaçıracağım, tam zaman.

Mehmet Kara birkaç gündenberi tesadüfen tanıdığı, daha doğrusu göz âşinası olduğu bir kadını takip ediyordu.

.....

O, bu meçhul kadının düzgünsüz, temiz çehresine, süzgülü siyah gözlerine hattâ geniş kalçalarına, ayaklarına doğru gittikçe incelen baldırlarına bakmamıştı bile.

Mehmeti çeken bu kadının güzelliği değildi. Ah, o meçhul kadının boynu ve parmaklarını örttüremesini. O kıymetli şeyler dururken dudakların rengini anlamaya çalışmak aptallık olmaz mıydı?

Sekiz gündenberi o elmaslara bakmış, daha ilk gördüğe haris gözlerle kıymetlerini anlamıştı. Fakat, işte o kadar.. Bütün yaklaşma tecrübeleri majinoya yaklaşan Alman taarruzu gibi geri püskürtülmüştü.

Bunu hatırlayınca yüzündeki zalim hatlar büsbütün belirdi. Teşebbüsünden yılan bir adam değildi. Cebine keskin, ucu iğne gibi sivri, meşin kılıfı bir hançer yerleştirdi. Şapkasını aldı ve çıktı.

Sokakta saatine baktı: Beş!

Bir banka direktörü azametiyle bir otomobil durdurdu ve fısıldadı:

— Perapalasa...

Otelin önünde başka bir otomobilin gelmesini bekliyerek bir aşağı, bir yukarı dolaşıyordu. Birdenberi donakaldı.

Cins atlara benzeyen ince, uzun ve muhteşem bir otomobilden bir kadın iniyordu. Soförüne birgeyle söyledi. Hıle doğru yürümeğe başladı. Tam Mehmedin

Halbuli Burhan, daha köşke gelirken kapıda bir otomobil beklediğini görmüş, içeriye girince Mustafa Nazmi efendiye kanlar içinde ölü bulunca otomobilin ki mi beklediğini anlamış, hemen başka bir otomobil için telefon ederek gelecekte otomobilin sokağın dönemesinde beklemesini temin etmişti.

Burhan Şefik, yanında nişanlısı Ayşe Fahire olduğu halde köşkten aşağıya indiği zaman yolun biraz gerisinde ve bir dönemeçte otomobil buldu; atladılar. Soföre diğer otomobilin ne tarafta gittiğini sordu. Soför Marma'ra istikametini gösterdi.

— Takip edeceksin.. Onu bulacağız; ben memurum!

Diye emrettiği zaman şoför ümitsizce:

#Anadoluhisarında Ucna yet

- 24 -

— O gideli beş on dakika oldu beyim...

Dedi. Burhan gülererek:

— Zararyok... Biz neredeyse onu yakalarız!

Diye şoförü cesaretlendirdi.

İki otomobil arasındaki mesafe ve bilhassa öndekinin hangi yolu takip ettiğinin bilinmemesi, Burhanın ikide bir durarak rastgeldiğine "Şevrole" yi sorması bu mesafeyi gittikçe büyüttü. Yalnız Kuzguncuk sirtlarından Abbasın karşısına çıkan bir motosikletli

memur onu alıkoydu.

Abbas, Burhanın telefonla merkezi ayaklandırmayı ihtimalini düşünmekle beraber bir motosiklet ve otomobil takibine ihtimal vermemiş; birkaç saat sonra polislin harekete geçebileceğini sanmıştı. Aradan yarım saat geçmez geçirmek onu şaşırttı.

Maamafih zeki ve çabuk kendini toplayan Abbas, kendini bu memurun elinden kurtardı. Yolu nu kesen polislin sormasına meydan vermeden, pencereden başını uzattı:

— Polis efendi, dedi. Bir iki yüz metre ileride başka bir polisle bir otomobil içindeki bir adam arasında bir çarpışma oldu. Silâhların atıldığını duydum. Otomobil geriye dönüp kaçıyor. Polis yaralandı galiba... Biz hastahane'ye gidiyoruz; acele etmeye mecburuz da...

Polis birden tekrar motosiklete atladı ve iğvıcaç vokusta kavboldu. O zaman Abbas gizli bir memnuniyetle gülerken öndeki şoförün şaşkınlığını farketti ve elini silâhına götürerek çekmek, şoförü tehditle yola getirmek istedi. Sonra buna lüzum görmiyerek:

— Canım, dedi. Sen farkında değilsin. Süratli gidiyorduk. Ben de arkadan seyretseydim göremiyecektim... Doğrusu silâh sesini işitmedim ama otomobille motosikletli polis arasında şiddetli bir çarpışma olduğunu hissettim. Otomobilden birisi indi Polisi yakaladı. Sonra otomobil döner gibi oldu...

Şoför, bu sözlerlen ve bu faziyetten lâhavle çekti. Bir iki defa başını salladı. Yoluna devam etti.

Bundan sonra Abbas rahat edemedi. İkide bir yana eğiliyor, karşından başka bir motosikletli memur çıkıp çıkmayacağını gözletliyordu. Sonra kendi kendine güldü ve içinden:

— Ne telaş ediyorum, bilmem. Bakalım şu zavalı memur beni mi çevirecektir? Öyle olsaydı bu kadar kolay benim yakamı bırakır mıydı?

Nakleden: BURHAN BURÇAK

ğı tabancayı karşındakine çevirerek:

— Eller yukarı! diye bağırması ve ilâve etmişti:

— Ha.. Tamam.. Alâ. Demek sizdiniz. Fikrimde yanılmamışım. Bir haftadan beri hareketinize dikkat ediyordum, başıma getireceğiniz felâketi düşünerek ihtiyatlı davranıyordum. Fakat, beni burada bekliyecek olan nerede?.. Cevap versenize?

Mehmet korkunç bir asabiyetle gözlerini ölümlü yattığı köşeye çevirdi. Kadın anladı:

— Paravanın arkasında mı? Alâ. A.. Fakat bu ölü.. Onu siz öldürdünüz.. Evet, şüphe yok.. Üzerinden aldıklarımızı masanın üzerine koyunuz.. Alâ.. Cüzdanı açınız.. İşte kibrit. Şu kordeli ile bağlı dört mektubu da alınız ve birer birer yakınız..

Dikkat.. Şüpheli bir hareketini görürsem köpek gibi tepelerim...

Hiddetinden titreyen haydut bir kibrit çaktı.. Birinci mektubu ateşe uzattı:

— Sizi buraya mahsus düşürdüğüm mektup getirdi değil mi? İnanır mısınız, bilmem.. Öldürdünüz adam sizden daha hayduttu.. Genç kadınların kocalarından gizli surlarını öğrenip mektuplarını çalıp tehditle para toplayan bu hırsız bu mektupları yüzünden bana acı bir hayat yaşattı.. Şimdi bir taşla iki kuş vurmuş oluyorum. Artık istikbale ve kocamın yüzüne emniyetle bakabilirim..

Kıpırdama.. Ağzını açma.. Yoksa gerberdiğin gündür.

Manasız bir tehavvür, haydudu kıvrandırdı. Bu vaziyetin fecaatini unutup ileriye atıldı.

Dan.. Dan.. Bir silâh sesi onu geriletmişti. Durakladı. Elini omuzuna götürdü.. Düşti.

Birden salonda heyecanlı koşuşmalar oldu. Odaya zorla girdiler. Bu arada iki polis de vardı bu mütecessis kalabalığı yararcaya içeri girmişti.

Kadın sakın bir sesle izahat verdi:

— Bu tanımadığım haydut, randevu verdiğim adamı öldürdükten sonra beni de öldürmek istedi.

Sonra yerde yatan cesedi gösterdi.

Yüzünde korkunç bir kin okunan yaralı Mehmedin ellerine kelepçeler geçirilirken zarif kadın masanın üzerindeki şişkin cüzdanı aldı, herkesin maktülle meşgul olmasından istifade ederek kalabalığa karışıp, kayboldu.

Diye mırıldandı.

Ve bu teselli ile biraz sükun buldu. Zaten artık sahilinden çok açılmışlar; Camlıca tepelerini geride bırakmışlardı. Kemali emniyetle arkasına yaslandı. Bir cıgara yaktı. Şoförle şakalaşmaya başladı:

— Demin, dedi. İçine bir kurt düştü galiba şoför efendi?

— Ne gibi beyim?

— Bilmem; polis karşımıza dikilince.. Ben sana çabuk olalım demiştim. Belki takip ediliriz, demiştim a. işin polise aksedecek tarafı yok. Adı bir çapkınlık meselesi.. Karıdan yakayı kurtarmak meselesi.. Anlaşıldı mı?

— Olabilir ya beyim... Erkeklik hali.. Hepimizin başına gelen şeyler..

Eğer bu sırada Abbas arkadaşları pencereden bakıyordu bindiği otomobilden çok daha kuvvetli bir otomobilin yokluğu yaman bir sür'atle tırmadığını gördü. Bu Burhanın bindiği arabaydı.

Burhan aralarındaki mesafeyi gittikçe azalmaya başladığı zaman nihayet haydudun takip olduğunu anlayarak arabadan kendilerine ateş açacağını ve belki bir hamlede iğlerinden birini, yahut otomobili saklatarak durduracağını tahmin ediyordu, buna karşı care düşünüyordu.

Boğazı yükselten seyreden bir tepede yolun geniş bir cükuru etrafını devrederek geçtiği noktada Burhan, sevrölenin öteki yakada kendilerinden kırk el il metre mesafede olduğunu görünce hemen pencereden uzandı. Havaya bir el silâh attı. Karşıdaki arabanın şoförü yaşardı. Kendilerine başını çevirince eliyle işaret etti ve haykırdı:

— Dur, polis emrediyor. Dur!

Fakat Abbas ikinci el silâhı, doğrudan doğruya Burhanın ve Fahirenin bindiği otomobile tevceh etmişti. Üç el silâh boş gitti. Fakat şoförü büyük bir şaşkınlık içinde arabayı durdurunca Abbas arkadaş silâhını şoföre çevirdi.

O zaman Burhan vaziyeti kavradı. Haydut, canhaviliyle hem şoförü öldürecek, hem kendi tırzilerine bir kurşun yağmurunu yağdıracaktı. Binaenaleyh vakit kazanmak lâzımdı.

Mükemmel bir nişancı olan Burhan karşıdaki arabanın şoföründen tereddüdü yüzünden bir lâhza durur gibi olmasından istifade ederek tekerleklerle nişan aldı. İlk lâstığı patlattı. Artık araba yürüyemezdi.

Abbas için ya arabanın arkasına saklanarak hasımlarını kurşun altına alıp yaklaştırmamak, yahut dağ yoluna kaçmaktan başka çare yoktu. Burhan arkadan diğer zabta memurunun yetişmesini ne intizaren bekliyecek, arabanın arkasından siper alacak, fırsat kollayacak; Abbası sağsalim yakalayacaktı.

Anlaşıyordu ki Abbas, otomobilin arkasına kaybolmuş; şoförü ölümlü tehdit etmiş; sındırmıştı Fahireyi iki kapının arasından arabaya çömelterek dışarı çıkıyordu zaman şoför karşıdaki meslektaşına haykırıyordu:

— Fikri, Fikri... Yanımdaki memurdur. Herifi yakala!.. Teslim et...

Fakat öteki şoför her türlü hareketten mahrumdu. Ne cevap veriyor, ne görünüyordu.

Bir kurşun arabanın çamurluğuna çarptı; bir diğeri klaksonu yaraladı. O sırada arabanın şoförünü siper alan Burhan gördüğü göğeye birini mütakaip üç el silâh attı. Kurşunlardan birisi haydudu omuzundan yaralamıştı. Nasıl oldu? Bu yarannı tesirli te muvazenesini mi kaybetmişti? Yoksa maksadı mahsusla mıydı? Burhanın anlayamadığı bir âmil Abbası ortaya çıkardı. Kolunda büyük bir yük olduğu halde aşı otomobilin arasındaki yarıdan aşağı yuvarlandı. Bu yuvarlanış o kadar müthiş ve nagihani olmuştu ki, Burhan, hayret içinde, silâhı yere aşağı çevirmiş, tepeden bakakalmıştı.

Abbas, yirmi otuz metre çukura tekerlene tekerlene, parçalanmaktan güç kurtularak gitti, bir kütüğe takıldı. Büyük paketi kolundan ayrılmamıştı. Burhan gülererek:

— Hınzır herif, dedi. Hüveytin şandanlarını ahirete de götürüyor!

Gözleri nihayetdeki kütükte tetikte Abbasın siyah paltosunda en küçük bir hareket sezmiye çalışarak birkaç dakika bekledi. O sırada arkasından yetişen motosikletli memura:

— Kog, şu otomobildeki şoförü al; getir...

(Devamı var)

— Bir yanlışlık olacak delikanlı. Burada söylediğiniz işimde kamadan başka kimse yok. — Fransız ka. İktidarı —